

Tapiolan kulttuurikeskuksen, Kulttuuriaukion ja niiden ympäristön arkkitehtuurikilpailu

KILPAILUOHJELMA 21.6.2018 - 26.10.2018

ESPOO

ESPOON ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

1. Espoo on asukas- ja asiakaslähtöinen.

Espoossa on tärkeää, että arki sujuu. Espoon parhaat voimavarat ovat asukkaat, yhteisöt ja yritykset. Asukkaiden aktiivinen osallistuminen palvelujen kehittämiseen ja yhteistyö kumppaneiden kanssa takaavat tulokselliset ja asukkaiden tarpeisiin vastaavat palvelut.

2. Espoo on vastuullinen edelläkävijä.

Edelläkävijyys merkitsee ennakkoluulottomuutta ja luovuutta, avoimuutta, nykyisen kyseenalaistamista ja rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla. Edelläkävijyyteen sisältyy tutkimuksen ja kansainvälisen kokemuksen hyödyntäminen, kokeilut ja myös niihin liittyvien epäonnistumisten kestäminen. Kehitämme Espoota sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi.

3. Espoo on oikeudenmukainen.

Toimimme avoimesti, oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti, inhimillisesti ja suvaitsevasti.

ESPOO

Tapiolan Kulttuurikeskuksen, Kulttuuriaukion ja niiden ympäristön arkkitehtuurikilpailu

Kilpailuohjelma 21.6.2018 - 26.10.2018

Taitto: Tuukka Mironen WSP Proko Oy

SISÄLLYSLUETTELO

1	KILPAILUKUTSU	2
1.1	Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus	2
1.2	Kilpailun osallistujien valinta	2
1.3	Palkkiot	2
1.4	Palkintolautakunta	2
1.5	Kilpailun säännöt	3
1.6	Kilpailuohjelman hyväksyminen	3
1.7	Kilpailuasiakirjojen luovutus ja käyttö	3
1.8	Kilpailun aikataulu	3
2	KILPAILUTEKNISET TIEDOT	4
2.1	Ohjelma-asiakirjat	4
2.2	Kilpailuseminaari	4
2.3	Kilpailua koskevat kysymykset ja lisäohjeet	4
2.4	Kilpailun ratkaiseminen ja tulosten julkaiseminen	4
2.5	Kilpailuehdotusten näytteillepano	4
2.6	Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen	5
2.7	Kilpailuehdotusten käyttöoikeus	5
2.8	Kilpailun kieli	5
2.9	Ehdotusten vakuuttaminen ja palautus	5
3	KILPAILUTEHTÄVÄ	6
3.1	Taustaa	6
3.2	Kilpailualue ja ympäristö	10
3.3	Kilpailun tavoitteet	16
3.4	Suunnitteluohjeet	18
3.5	Hankkeen kokonaisaikataulu	24
3.6	Ehdotusten arvosteluperusteet	25
4	EHDOTUSTEN LAADINTAOHJEET	26
4.1	Kilpailuehdotuksessa esitettävä aineisto	26
4.2	Kilpailusalaisuus	28
4.3	Kilpailuehdotusten sisäänjättö	28
5	LIITTEET	30

1 KILPAILUKUTSU

1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Espoon kaupunki järjestää Tapiolan kulttuurikeskuksen, Kulttuuriauktion ja niiden ympäristöä koskevan arkkitehtuurikilpailun.

Kilpailu järjestetään julkisen hankintamenettelyn mukaisena kutsukilpailuna. Kilpailu on yksivaiheinen.

Kilpailun tarkoituksena on löytää toiminnallisesti monipuolistuvan kulttuurikeskuksen laajennuksen ja peruskorjauksen pää- ja arkkitehtisuunnittelija sekä asemakaavan muutoksen pohjaksi arkkitehtonisesti ja maisemallisesti korkeatasoinen suunnitelma, jonka perusteella kehitetään ja eheytetään Tapiolan Kulttuuriauktion ympäristön kaupunkikuvallista ja toiminnallista kokonaisuutta sekä lisätään alueen vetovoimaisuutta. Kulttuurikeskuksen monipuolistuminen sisältää erityisesti teatterin käyttöön tulevien tilojen laajentamisen.

1.2 Kilpailun osallistujien valinta

Kutsukilpailun osallistajat valitaan julkisen ilmoittautumismenettelyn mukaisesti hankintailmoituksessa ilmoitettujen kriteerien perusteella.

Suunnittelukilpailua koskeva ilmoitus julkaistaan Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (Ted - Tenders Electronic Daily). Ilmoittautumisten määräaika on 4.6.2018 klo 15.00.

Kilpailuun valitaan viisi (5) suunnitteluryhmää, jollei soveltuvia suunnitteluryhmiä ole ilmoittautunut vähemmän.

1.3 Palkkiot

Kullekin kilpailuun osallistuneelle ja hyväksytyyn kilpailuehdotuksen jättäneelle työryhmälle maksetaan vain yhdestä ehdotuksesta palkkiona 50 000 € (+ alv 24 %).

Palkkio maksetaan Suomen Arkkitehtiliiton kautta ja siitä pidätetään 10 % palkintolautakuntaan kuuluvan SAFAn kilpailutoimikunnan nimeämän edustajan palkkiota ja muita kuluja varten.

1.4 Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluvat:

Kilpailun järjestäjän Espoon kaupungin nimeäminä:

Olli Isotalo, toimialajohtaja, Espoon kaupunki, puheenjohtaja

Paula Tuovinen, johtaja, Taiteen edistämiskeskus

Antti Ahlava, vararehtori, Aalto-yliopisto

Susanna Tommila, kulttuurijohtaja, Espoon kaupunki

Ossi Keränen, asemakaavapäällikkö, Espoon kaupunki

Antti Mäkinen, projektinjohtaja, Espoon kaupunki

Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä:

Trevor Harris, professori emeritus, arkkitehti SAFA

Palkintolautakunnan asiantuntijoina toimivat:

Ria Ruokonen, Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen OY
Juha Iivanainen, hankekehityspäällikkö, Espoon kaupunki
Miikka Hakari, projektipäällikkö, Espoon kaupunki
Jaana Tyrni, kirjastopalveluiden johtaja, Espoon kaupunki
Erik Söderblom, teatterinjohtaja, Espoon Kaupunginteatteri

Palkintolautakunta voi kuulla tarvittaessa myös muita asiantuntijoita, mm. kulttuuri- ja rakennushistorian asiantuntijoita.

Palkintolautakunnan sihteerinä on arkkitehti Mervi Savolainen, WSP Proko Oy.

Palkintolautakunnan sihteeri ja asiantuntijat eivät osallistu päätöksentekoon.

1.5 Kilpailun säännöt

Kilpailussa noudatetaan Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä.

1.6 Kilpailuasiakirjojen hyväksyminen

Kilpailun järjestäjät, kilpailun palkintolautakunta sekä Suomen Arkkitehtiliiton kilpailuasi-
antuntija ovat hyväksyneet tämän kilpailuohjelman liiteasiakirjoineen.

1.7 Kilpailuasiakirjojen luovutus ja käyttö

Kilpailuohjelma ja muut kilpailuasiakirjat toimitetaan sähköisesti.

Kilpailijoilla on oikeus käyttää toimitettua kartta- ja kuva-aineistoa ainoastaan kilpailueh-
dotuksen laatimiseen. Aineiston osittainenkin käyttö muuhun tarkoitukseen on kielletty.

1.8 Kilpailun aikataulu

Kilpailu alkaa 21.6.2018 ja päättyy 26.10.2018.

2 KILPAILUTEKNISET TIEDOT

2.1 Ohjelma-asiakirjat

Ohjelma-asiakirjoja ovat tämä kilpailuohjelma sekä sen kuvat.

Lisäksi kilpailijoille kilpailuajan alussa toimitettavasta verkkosijainnista on ladattavissa:

1. kilpailualueen sijainti (pdf)
2. pohjakartta (dwg), aluerajaus, tekniset liittymät
3. asemakaavakartta ja määräykset (pdf)
4. alueen viitesuunnitelma
5. kulttuuriympäristöanalyysi
6. tilaohjelma
7. rakennuspiirustuksia
8. alueleikkaukset (dwg)
9. perustamistapaohje
10. 3d-malli
11. esteettömän rakentamisen ohje (pdf)

Aluetta koskevaa kartta-aineistoa on myös nähtävillä Espoon karttapalvelussa <https://kartat.espoo.fi>.

2.2 Kilpailuseminaari

Kilpailuseminaari järjestetään 21.6.2018 klo 9 Tapiolan Kulttuurikeskuksessa. Seminaarin jälkeen on kilpailijoilla mahdollisuus tutustua opastetusti kilpailualueeseen.

2.3 Kilpailua koskevat kysymykset ja lisäohjeet

Kilpailijoilla on oikeus esittää ohjelmaa koskevia kysymyksiä ja pyytää lisäselvityksiä jatkuvasti koko kilpailun ajan, kuitenkin viimeistään 5.10.2018. Kysymykset varustetaan nimi-merkillä ja toimitetaan sähköpostilla kilpailun sihteerille osoitteeseen mervi.savolainen@wsp.com. Otsikkokenttään merkitään ”Tapiolan Kulttuuriauktion arkkitehtuurikilpailu”. Palkintolautakunnan antamat vastaukset toimitetaan kaikille kilpailijoille noin viikon sisällä kysymyksen jättämisestä.

2.4 Kilpailun ratkaiseminen ja tulosten julkaiseminen

Kilpailu pyritään ratkaisemaan tammikuussa 2019.

Arvioinnista laaditaan pöytäkirja, joka sisältää kilpailun yleisarvostelun sekä ehdotuskoh-
taisen arvioinnin. Kilpailun tulos julkistetaan kilpailun internet-sivulla, Suomen Arkkitehti-
liiton internet-sivulla sekä Arkkitehtiutiset-lehdessä.

2.5 Kilpailuehdotusten näytteillepano

Kilpailuehdotukset asetetaan yleisökommentointia varten nähtäville kilpailun internet-
sivuille arviointiin hyväksymisen jälkeen marraskuussa 2018. Kilpailutöitä koskeva palaute
esitellään palkintolautakunnalle arvostelutyön yhteydessä ja lautakunnalla on mahdolli-
suus käyttää palautetta arviointityönsä tukena.

Kilpailun tulosten julkistamisen jälkeen asetetaan palkintolautakunnan arvostelupöytäkirja nähtäville samaan paikkaan.

2.6 Jatkotoimenpiteet kilpailun jälkeen

Palkintolautakunta tekee suosituksen jatkotoimenpiteistä kilpailun tuloksen perusteella.

Alueen asemakaavoitus pyritään käynnistämään välittömästi kilpailun ratkettua.

Tavoitteena on, että kulttuurikeskuksen hankesuunnittelua sekä ympäristön asemakaavan pohjaksi laadittavaa viitesuunnitelmaa jatketaan voittaneen ehdotuksen tekijän kanssa ja että voittaneen ehdotuksen tekijä toimii kulttuurikeskuksen laajennuksen ja peruskorjauksen pää- ja arkkitehtisuunnittelijana.

2.7 Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus kilpailuehdotuksiin tekijänoikeuden jäädessä ehdotuksen tekijälle.

Järjestäjällä ja kilpailun perusteella mahdollisen toimeksiannon saaneella on oikeus käyttää hyväkseen muiden ehdotusten aiheita ja ajatuksia tekijänoikeuslain mukaisesti.

2.8 Kilpailun kieli

Kilpailuehdotukset ja kilpailun asiakirjat laaditaan suomen kielellä.

2.9 Ehdotusten vakuuttaminen ja palautus

Kilpailun järjestäjä ei vakuuta eikä palauta ehdotuksia.

Espoon kulttuurikeskus (Espoo.fi)

3 KILPAILUTEHTÄVÄ

3.1 Taustaa

3.1.1 Tapiolan historiaa

Tapiolan rakentaminen osui toisen maailmansodan jälkeiseen aikaan, jolloin Helsingin seudulla vallitsi ankara asuntopula. Keskustojen asuntoalueita ja erityisesti niiden pihajoja pidettiin synkkinä ja lapsille vahingollisina. Tapiolan esikuvana oli howardilainen puutarhakaupunki, jonka onnistuneena sovelluksena pidettiin Puu-Käpylää. Tapiolan asuntoalueiden suunnittelussa pidettiin keskeisenä perheiden ja lasten huomioonottamista - asuntotyypeistä asetettiin etusijalle omakoti- ja rivitalot. Tapiola on kokonaisuutena toteutunut "new town" -idean sovellus, joka on ollut sodanjälkeisen kaupunkirakentamisen tärkein esikuva ja vertauskohta. (www.rky.fi)

Tapiolan keskustasta järjestettiin v. 1954 suunnittelukilpailu, jonka voitti arkkitehti Aarne Ervi. Entisen sorakuopan paikalle rakennettiin suuri keskusallas (1962), jonka rannoille sijoitettiin kirkko ja koulu sekä Ervin suunnittelemat uimahalli (1965), Heikintori (1968) ja hotelli (1974). Keskustan symboliksi valmistui 13-kerroksinen keskustorni siipirakennuksineen 1961 Ervin suunnittelemana. Vuonna 1989 valmistui arkkitehti Arto Sipisen suunnittelema Espoon kulttuurikeskus.

Myöhemmin Tapiolan liikekeskusta on huomattavasti laajennettu rakentamalla sinne liike- ja toimistorakennuksia alkuperäisestä Tapiolasta poikkeavaan tapaan.

3.1.2 Tapiolan keskuksen uudistus

Tapiolan keskus uudistetaan perusteellisesti vaiheittain niin, että keskus pysyy jatkuvasti toimivana ja elävänä sekä keskuksen kokonaisuudistusta ohjataan ns. viitesuunnitelman laatimisella ja ajan tasalla pitämisellä.

Pääosa Merituulentien ympäristön 1970- ja 1980-luvuilla rakennetuista liikerakennuksista puretaan ja niiden tilalle rakennetaan uusia liike/asuinrakennuksia. Merituulentie rakennetaan tasolle +1, johon tulee bussiterminaali. Metroasema sijaitsee Merituulentien alapuolella.

Merituulentien pohjoispuolelle keskuksen alapuolelle valmistui keväällä 2016 2100 autopaikan keskus pysäköintilaitos ja keskitetyt huoltotilat. Osa keskus pysäköinnistä toimii myös yhteisväestönsuojana. Merituulentien alueella on käynnissä ns. LähiTapiola-hanke, johon sisältyy Merituulentien ja bussiterminaalin toteuttaminen sekä keskeisten tonttien kehittäminen ja rakentaminen. Metroliikenne käynnistyi marraskuussa 2017. Merituulentie ja bussiterminaali valmistuvat keväällä 2019. Ainoa-kauppakeskuksen toinen vaihe valmistui keväällä 2017 ja kolmas vaihe valmistuu vuoden 2019 lopussa. Keskuksessa on vuoden 2018 aikana käynnistymässä myös KOy Raitinkartanon ja Vesiputoustalon uudistushankkeet, joissa nykyisten rakennusten tilalle rakennetaan uusia liike/asuinrakennuksia.

Tapiolan perinteinen 1960-luvulla toteutettu ns. Ervin keskusta säilyy ja sitä kehitetään pääosin nykyisen rakennuskannan pohjalta. Kulttuurikeskus ja sen ympäristö kuuluvat tähän Tapiolan keskuksen arvokkaaseen osaan.

Tapiolan keskuksen kehittämisen lähtökohtana on nyt kolme toiminnoiltaan ja luonteeltaan erilaista vyöhykettä: Merituulentien eteläpuolelle asuntoja, Merituulentien kohdalle ja sen pohjoispuolelle liiketilaa, joukkoliikenteen vaihtoterminaali ja niiden yläpuolisia asuntoja sekä Tapionraitin ja Keskusaltaan ympäristöön kulttuuria, sitä tukevia palveluja ja asumista.

3.1.3 Kulttuurikeskus ja Espoon kaupunginteatteri

Espoon kaupunginteatterin pysyvää tilaratkaisua on selvitetty useita vuosia. Aikaisemmin kaavailtiin erillistä teatteritaloa Merituulentien eteläpuolelle Vesiputoustalon edustalle. Kokonaisuuden kannalta parhaaksi ratkaisuksi todettiin kuitenkin teatterin tarvitsemien tilojen sijoittaminen kulttuurikeskuksen yhteyteen samaan aikaan, kun kulttuurikeskus peruskorjataan. Toteutettavan kulttuurikeskuksen perusparannuksen ja laajentamisen yhteydessä Kulttuurikeskuksen teatteri- ja konserttisalit taustatiloineen (Tapiola ja Louhisali) peruskorjataan ja niiden esitystekniikka (teatteri – ja äänitekniikka) uusitaan.

Kulttuurikeskus entistä vahvempänä ja monipuolisempänä kulttuurikeskittymänä säteilee ympäristöönsä. Se on voimakas pirstysruiske Tapiolan arvokkaaseen ns. Ervin keskustaan, esimerkiksi Kulttuuriaukiolle, Keskusaltaalle, Keskustornille, Tapiontorille ja Heikintorille.

Tapiola vanhassa postikortissa (kuva: Pentti Harala)

Ilmakuva Tapiolan kulttuurikeskuksesta

Lähtökohta on kaupunginhallituksen päätös 5.6.2017, jossa kehoitetaan sivistystoimea ja teknistä ja ympäristötoimea käynnistämään Espoon kulttuurikeskuksen peruskorjauksen ja laajennuksen kehittäminen ja suunnittelu siten, että

- 1 Espoon vierailuteatterina toimivan kaupunginteatterin tarvitsemat tilat toteutetaan kulttuurikeskuksen yhteyteen kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaoston 6.6.2016 tekemässä päätöksessä esitettyjen periaatteiden mukaisesti ottaen huomioon liitteenä olevat tehdyt valmistelut uuden salin ja keskitettyjen huoltotilojen sijoittamisesta kulttuurikeskuksen yhteyteen,*
- 2 hanke toteutetaan vaiheittain niin, että kulttuurikeskuksen toiminta voi peruskorjaus- ja laajennustyön ajan kohtuullisesti jatkua ilman pitempiä katkoksia,*
- 3 hankkeen hankesuunnitelma, johon sisältyvät myös suunnittelu- ja rakentamisaikataulu sekä rahoitusohjelma, tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn vuoden 2018 loppuun mennessä.*

Kaupunginhallitus kehottaa kulttuurilautakuntaa tarveselvityksen laatimisen yhteydessä ottamaan kantaa myös teatterin toiminnalliseen konseptiin vierailuteatterina.

Edellä viitattu kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto päätös 6.6.2016 kuuluu seuraavasti: jaosto päätti:

- 1 korostaa Espoon teatterin vaatiman tilaratkaisun taloudellista toteutettavuutta ja käyttökustannustason pitämistä kaupungin taloudellisten realiteettien mahdollistamissa rajoissa sekä tarvetta samalla kehittää Kulttuuriauktion kokonaisuutta monipuolisena Tapiolan keskusta-alueella elävöittävänä tapahtumakeskittymänä,*
- 2 että Espoon kaupunginteatterin tarvitsemat tilat sijoitetaan Espoon kulttuurikeskuksen yhteyteen Tapiolaan ja että teatterin tilat toteutetaan samassa yhteydessä, kun Kulttuurikeskus peruskorjataan ja Kulttuurikeskukseen tehdään siinä yhteydessä mahdollisia toiminnallisia muutoksia kulttuurikeskuksen kulttuurihistoriallisia ja rakennustaiteellisia arvoja kunnioittaen,*
- 3 kehottaa kulttuurilautakuntaa ja sivistystoimea yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimen kanssa kehittämään Kulttuurikeskukselle uudistetun kokonaiskonseptin, jossa teatterilla on keskeinen rooli ja joka vastaa tulevaisuuden tarpeisiin osana metrokäytävää ja koko Espoon kulttuuritarjontaa,*
- 4 kehottaa kaupunkisuunnittelulautakuntaa ja kaupunkisuunnittelukeskusta asemakaavoittamaan Kulttuuriaukiolle ja sen välittömille lähialueille sellaisen Tapiolan keskusta-alueella elävöittävän kokonaisuuden, joka luo edellytykset monipuolisille kulttuuriin painottuville toiminnoille ja tapahtumille sekä näitä tukeville toiminnoille ympäri vuoden. Asemakaavoituksen tarkastelualueena on tällöin Kulttuuriauktion lisäksi ns. Ervin keskusta (Keskustorni, Tapiontori ja Heikintori), kulttuurikeskus, Keskusallas, Uimahalli ja Tapionkenttä sekä alueen kytkeytyminen entistä paremmin myös WeeGeen ja EMMA:n suuntaan ja toimintoihin,*
- 5 kehottaa teknistä ja ympäristötoimintaa käynnistämään Vesiputoustan edustalla olevan alueen kehittäminen tavoitteena Tapiolan kansallismaiseman eheyttäminen ja keskuksen elinvoiman lisääminen.*

3.2 Kilpailualue ja ympäristö

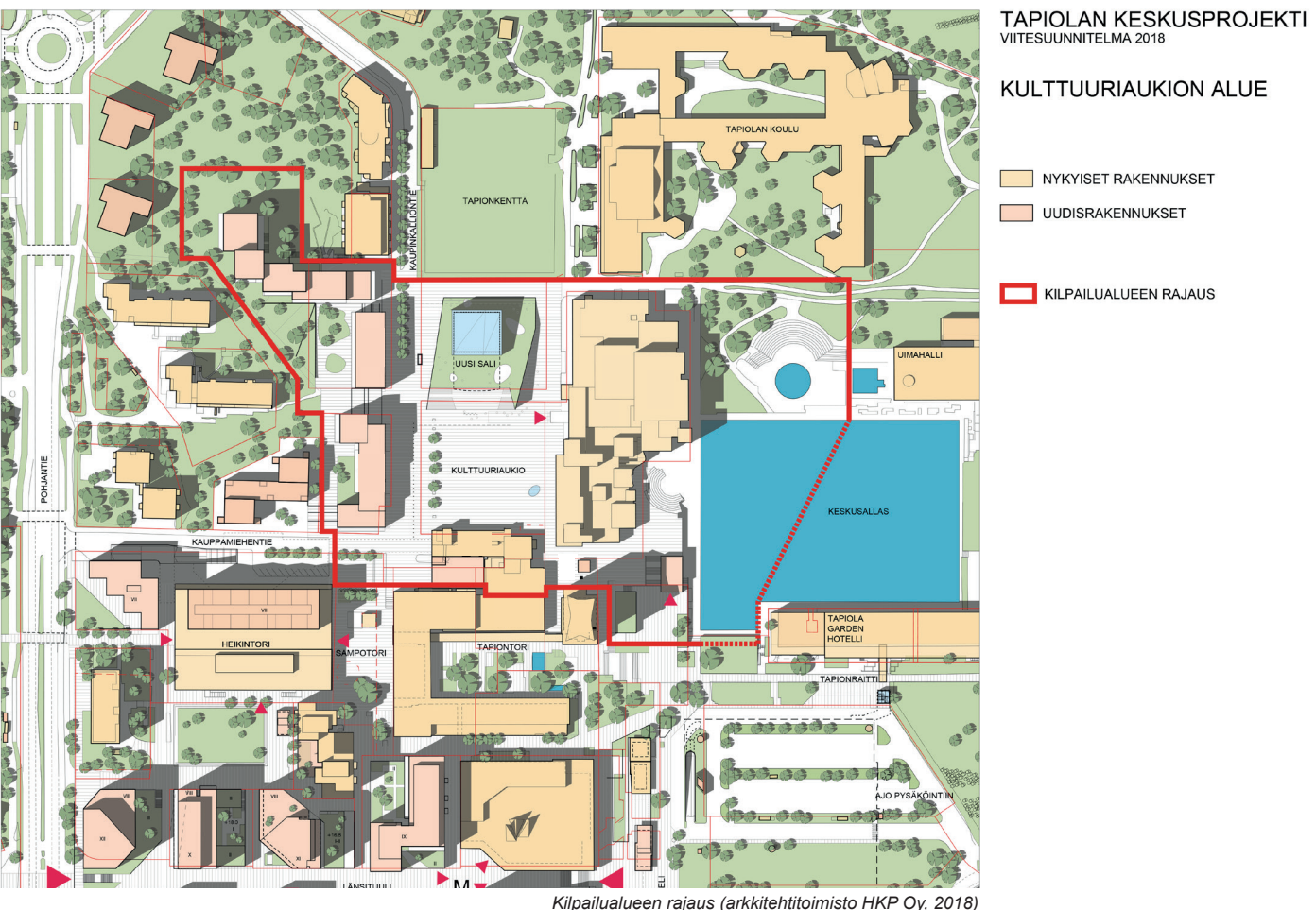
3.2.1 Kilpailualue

Kilpailualue sijaitsee Espoossa Tapiolan keskuksen pohjoisosassa. Kilpailualue sisältää nykyisen kulttuurikeskuksen sekä Kulttuuriauktion ja aukiota ympäröivät korttelit kilpailu-aluearajauksen mukaisesti. Keskusaltaan kohdalla on rajaus ohjeellinen.

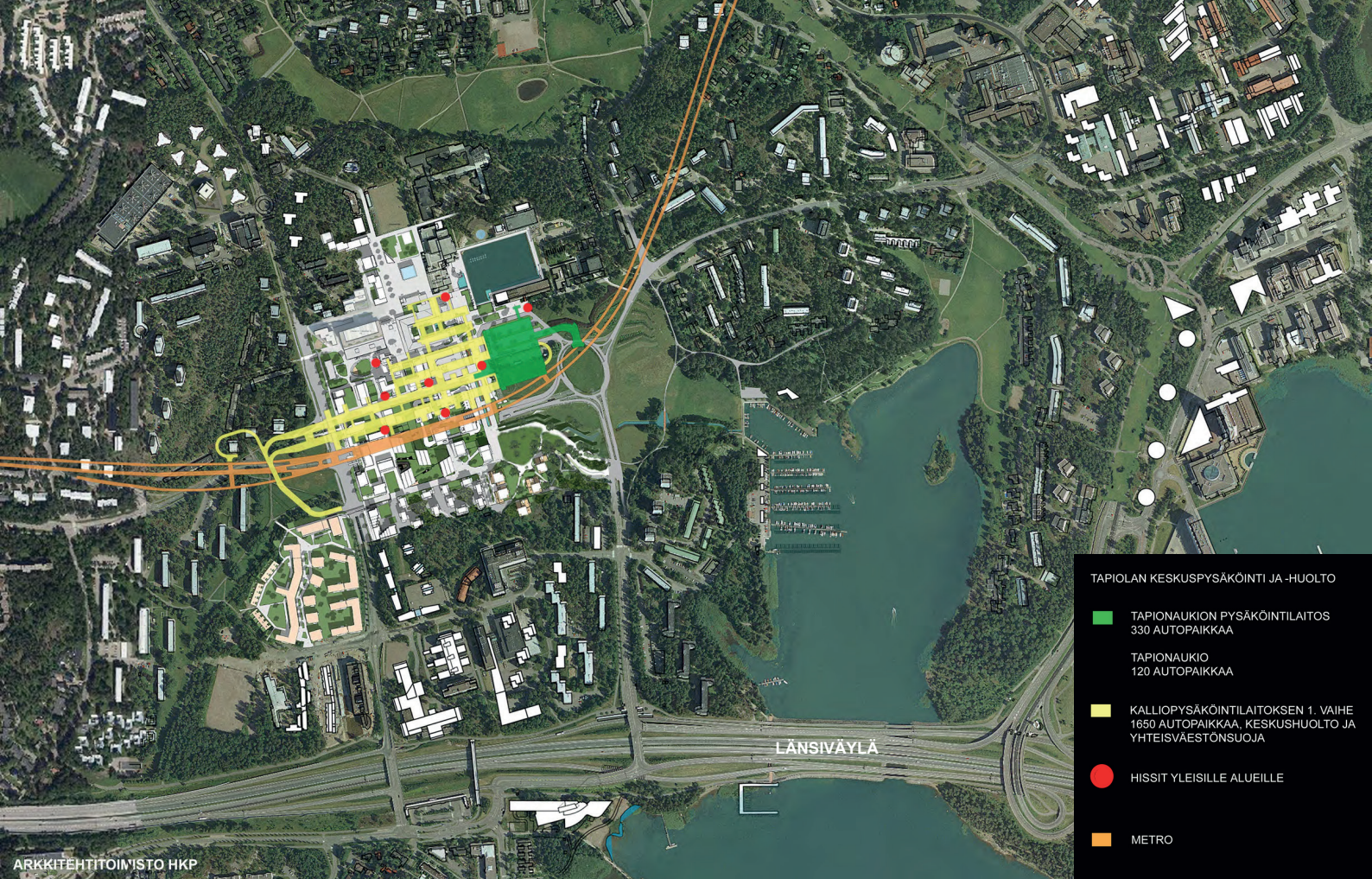
Kilpailualue rajautuu lännessä Kaupinkallion puistoalueeseen, pohjoisessa Tapiolankenttään, idässä keskusaltaaseen ja etelässä Tapiolatorin kiinteistöön (Tapiolan Ostoskeskus Oy).

3.2.2 Asemakaava

Kilpailualueen asemakaavat ovat 1980-2000-luvuilta ja ympäristö on toteutunut niiden mukaisesti. Osa asemakaavoista on vanhentunut. Tavoitteena on, että asemakaavaa muutetaan kilpailun tuloksen perusteella.

Kilpailualueen rajaus (arkkitehtitoimisto HKP Oy, 2018)

3.2.3 Kulttuurikeskus

Espoon kulttuurikeskuksen toteutus perustui yleiseen arkkitehtikilpailuun, joka pidettiin vuonna 1980. Kilpailun voitti arkkitehti Arto Sipisen ehdotus "Kuunsilta." Vuonna 1989 valmistunut monitoimitalo sisältää teatteri- ja konserttitilojen lisäksi tilat Tapiolan aluekirjastolle, yhteyspalvelupisteelle, Espoon musiikkiopistolle, työväenopistolle, näyttelyille sekä erilaisille vapaa-ajan toiminnoille.

Rakennuksen korkeammassa osassa sijaitsevat julkiset tilat (salit, näyttelytila ja lämpiöt), matalassa eteläsiivessä ovat kirjasto, musiikkiopisto, työväenopiston tiloja sekä kulttuurikeskuksen hallinnolliset tilat.

Kulttuurikeskuksessa on kaksi salitilaa, Tapiolasali ja Louhisali, sekä niihin läheisesti liittyvät aula- ja lämpiötilat. Tapiolasali on konserttisali, jossa on näyttämötilan koosta riippuen 676 tai 787 paikkaa, joista 180 parvella. Louhisalin katsomoa voidaan muunnella 240 - 297 paikkaa käsittäviksi erimuotoisiksi teatteritiloiksi. Sali soveltuu kokeilevan, pienimuotoisen teatterin esityspaikaksi samoin kuin konsertti-, kokous- ja elokuvateatterikäyttöön.

Tapiolan kirjaston ja kahvila-ravintolan huolto sekä rakennuksen jätehuolto tapahtuu Kauppamiehentien päätteellä olevan maanalaisen huoltoyhteyden kautta. Tapiolasalin ja Louhisalin huolto tapahtuu maan pinnan tasolla olevan huoltoyhteyden kautta rakennuksen pohjoispuolelta.

Vuonna 2015 lämpiötiloihin toteutettiin ala- ja ylälämpiötiloja yhdistävä henkilönostin tilojen esteettömyyden parantamiseksi.

Ulkoseinien materiaalit ovat harjattu valkoinen kvartsihiekkaharkko, travertiinilaatat ja lasi. Sisätilojen materiaaleja ovat koivu, travertiini ja mosaiikkibetoni. Rakennuksen bruttoala on 12.900 m² ja tilavuus 68.700 m³.

3.2.4 Rakennettu ympäristö

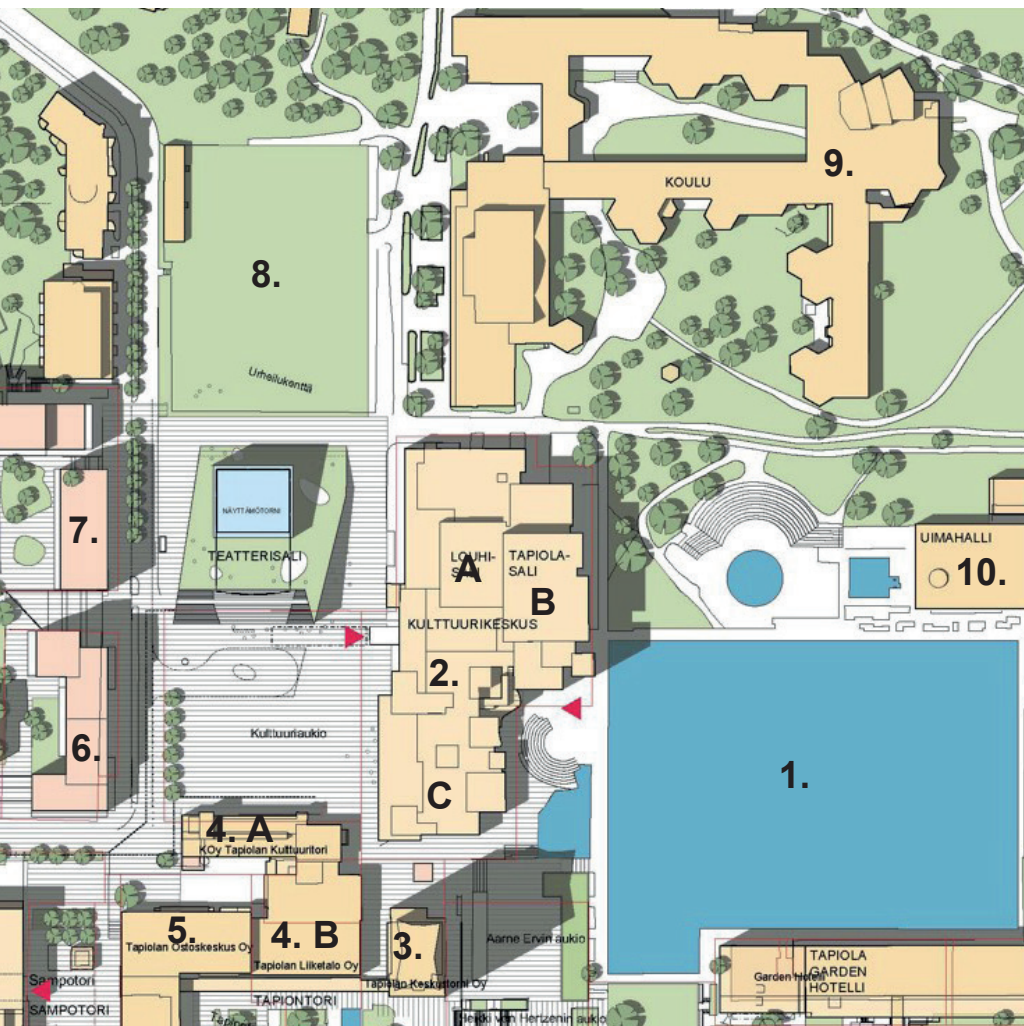
Keskusallas

Keskusallas on Tapiolan keskuksen sydän. Vuonna 1963 valmistunut allas oli olennainen osa Ervin keskustasuunnitelmaa, jossa entinen hiekkakuoppa muuntui maisemavauriosta maisemalliseksi kiintopisteeksi.

Julkiset rakennukset uimahalli, kirkko, hotelli ja kulttuurikeskus sekä Keskustorni reunustavat allasaukiota väljästi ja heijastuvat altaan vesipeilistä. Valaistut vesisuihkut olivat osa alkuperäistä toteutusta. Talvisin altaaseen jäädytetään luistinrata ”jääpuutarha” tarjoamaan aktiviteetteja asukkaille.

Keskustorni

Keskustornin rakennus on Tapiolan keskuksen keskeinen kaupunkikuvallinen dominantti, jota korkeampia rakennuksia ei keskuksen voi rakentaa. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Aarne Ervi ja se valmistui 1961.

TAPIOLAN KESKUSPROJEKTI VIITESUUNNITELMA 2018

KULTTUURIAUKION ALUE

1. Keskusallas
2. Kulttuurikeskus
 - A. Louhisali
 - B. Tapiola -sali
 - C. Kirjasto
3. Keskustorni
4. Koy Tapiolan kulttuuriauquio
 - A. Purettava osa
 - B. Säilytettävä osa (Ervi)
5. Tapiolan ostoskeskus
6. Tapiolan urheilutalo Oy:n tontti
7. Kaupinkallion paikoitusta Oy:n tontti
8. Tapiolankenttä
9. Tapiolan koulu
10. Tapiolan uimahalli

Keskustorni Oy on kehittämässä kiinteistöä. Yhtiöllä on kaksi kehittämisvaihtoehtoa: uudistettu toimistorakennus tai rakennuksen muuttaminen hotelliksi. Hotellivaihtoehdosta on laadittu alustavat luonnokset, jotka osoittavat rakennuksen soveltuvan myös hotelliksi. Rakennuksen ulkoisen hahmon muuttaminen ei tule kysymykseen.

Kiinteistö Oy Kulttuuriaukio (ns. Marimekkotalo)

Kulttuuriaukion eteläreunalla sijaitseva Kiinteistö Oy Kulttuuriaukio on kaupungin omistuksessa. Siinä on kaksi osaa: Arne Ervin suunnittelema Tapiolan Liiketalo Oy 1950-60-lukujen taitteesta ja Arto Sipisen suunnittelema liikerakennus KOy Kulttuuritori 1980-90-lukujen taitteesta. Kiinteistön alla sijaitsevat maanalaiset huoltotilat, jotka palvelevat kulttuurikeskusta, Keskustornia ja KOy Kulttuuriaukiota.

Kiinteistön pohjoispuolen Kulttuuriaukioon rajautuvat liiketilat ovat pieniä, koska liiketilan takana on rakennuksen alapuoliseen huoltotilaan johtava leveä ajoramppi. Tämä ajoramppi yhdessä Heikintorin ajorampin ja niihin liittyvien ajoyhteyksien kanssa antavat alueelle takapihamaisen ilmeen.

KOy Kulttuuriaukio on kehittämiskohde, jonka liittämistä Keskustornin hotellihankkeeseen on tutkittu. Vanhemman, 1950-60-luvulla rakennetun osan tulee säilyä pääosin nykymuodossaan, mutta uudempaa osaa on mahdollista kehittää jopa purkamalla se osin tai kokonaan ja suunnittelemalla paikalle uudisrakentamista.

Heikintori

Vuonna 1968 avattu Heikintori on Suomen vanhimpia kauppiastavarataloja. Sen on suunnitellut Arne Ervi.

Heikintori Oy:n suurin omistaja Citycon Oyj on suunnittelemassa Heikintorin tulevaisuutta. Heikintorin ja KOy Kulttuuriaukion/Kulttuurikeskuksen/Keskustornin maanalaiset huoltotilat on tarkoitus yhdistää. Näin alueelta saadaan poistettua kaksi keskeisesti sijaitsevaa ajoramppia.

Heikintori on suunniteltu uudistettavaksi alkuperäiseen hahmoonsa, mutta niin, että Heikintorin päälle tulee nelikerroksinen asuintalo. Lisäksi Heikintorin pysäköintitalo puretaan ja sen tilalle rakennetaan asuintalo.

Kaupinkallio

Kulttuurikeskusta vastapäätä sijaitsevat ns. Keilahallin talo (Tapiolan Urheilutalo Oy, rakennettu 1967, laajennettu 1985) ja Kaupinkallion pysäköintitalo (Kaupinkallion Paikoitustalo Oy, rakennettu 1986, myymälälaajennus 2003) ovat kaupungin omistuksessa.

Tapiolan Urheilutalo Oy:n rakennus on huonossa kunnossa ja toiminnallisesti epätarkoituksenmukainen. Kaupinkallion paikoitustalolla ei ole enää tarvetta, koska Tapiolan keskuksessa on maanalainen keskus pysäköintilaitos, jossa on 2100 pysäköintipaikkaa. Pääosa Kaupinkallion pysäköintitaloon nyt osoitetuista veloittepaikoista osoitetaan keskus pysäköintilaitokseen.

Tapiolan Urheilutalo Oy:n rakennus ja Kaupinkallion pysäköintitalo puretaan alueen uuden kaavoituksen jälkeen.

Tapiolan koulu ja Tapionkenttä

Tapiolan koulun on valmistunut v. 1961. Rakennuksen peruskorjaus valmistui vuonna 2016. Tapiolan koulu on tunnettu musiikkipainotteisuudestaan ja koulun oppilaat ovat merkittäviä kulttuurikeskuksen käyttäjiä ja Espoon musiikkiopiston toimintaa on myös koulun tiloissa.

Tapionkentän uudistus sekä kentän uusi huoltorakennus valmistuivat syksyllä 2016. Tapionkentälle valmistui tekojäärata keväällä 2018.

Tapiolan Uimahalli

Tapiolan uimahallin on suunnitellut Aarne Ervi ja se on valmistunut v. 1965. Uimahalli on peruskorjattu ja laajennettu v. 2005.

Tapiolan uimahalli on ollut suljettuna v. 2016 lähtien ja sen tulevaa korjausta suunnitellaan parhaillaan.

3.2.5 Kulttuurihistorialliset arvot

Tapiolan puutarhakaupunki on yksi Museoviraston arvokkaiksi määrittämistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä, joita koskevat valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet. Puutarhakaupunki on myös yksi Ympäristöministeriön määrittämistä Suomen kansallismäisemmistä. Tapiola kuuluu lisäksi DOCOMOMO:n valikoimaan suomalaisista modernismin merkkiteoksista.

Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) koskevassa valtioneuvoston päätöksessä vuodelta 2009 todetaan, että Tapiolan yhteisen keskustan muodostavat keskusaltaan ympärille sijoittuneet kirkko, koulu ja uimahalli sekä hotelli Jauudempi kulttuurikeskus.

Arto Sipisen suunnittelema kulttuurikeskus on onnistunut luomaan merkittävän paikan Espoon kulttuurikehitykselle samoin kuin arkkitehtuuriltaan ainutlaatuisen maamerkin sekä kaupunkitilarajan, erityisesti Tapiolan vesialtaan puolelta katsottuna.

”Kulttuurikeskuksen rakennusmassan sommittelussa on kaksi perustavaa laatua olevaa osatekijää: selkä ja syli. Pohjoiset ja läntiset osat, korkealle kohottautuvat rakennusmassat, muodostavat rakennuksen selän. Selkäpuolen rakennusvolyymit ovat massoitteeltaan yksinkertaisia ja arkisia, kontrastina altaan monipuolisuudelle.”

”Päätilat, arkkitehtuurin rikkain ilmaisu ja edustavuus kietoutuvat syliin. Syli ei ole tarkasti rajattu, vaan sarja arkkitehtonisia rakenteita ja monipuolinen sommitelma, jonka vuorovaikutusalue ulottuu Tapiolan Keskusaltaan yli.”
(Okulus Oy 23.3.2018)

Kulttuurikeskuksen tarkemmat suojelutarpeet määritellään asemakaavoituksen yhteydessä.

Näkymä keskusaltaan kulmalta (Kati Miettinen)

3.2.6 Luontoarvot ja maisema

Kulttuurikeskuksen tontti sijoittuu entisen peltoaukean ja mäntykankaisten hakamaan väliin. Pelto oli muutettu pysäköintialueeksi jo vanhimman keskusta-alueen valmistuessa. Keskusaltaan paikalla olleen sorakuopan maa-aineksien otto oli alkanut jo 1930-luvulla ja paikalla kasvoi enää kapea mäntymetsikkö.

Länsipuolelle sijoittuva Kaupinkallion mäki on osa Tapiolan puustoisten lakialueiden sarjaa, joka muodostaa koko alueen kaupunkikuvallisen perustan ja taustan kaukomaisemassa. Kallioinen mäki nousee n. 15 metriä Kulttuuriauktion perustasoja korkeammalle. Puistoalue jatkuu saumattomasti asuinrakennusten pihuille. Karu kalliomaasto on arka kulutukselle ja kulkureitit on syytä säilyttää. Kaupinkalliontien suunnasta on vain kapeat näkymä- ja porrasyhteydet ylös mäelle.

Olevaa puustoa oli Ervin keskustasuunnitelmassa säilytetty runsaasti, mutta kulttuurikeskuksen välittömässä ympäristössä alkuperäisiä puita ei ole. Rakennukselle muodostuu kuitenkin Tapiolalle tyypillinen metsäsiluetti Tapionkentän pohjoispuolisesta puustoisesta kukkulasta ja Kaupinkallion mäestä sekä koulun pihapuista. Erityisesti näkymä Sampotorin suunnasta pohjoiseen ansaitsee vihreän taustan. Tapionkentän eteläpuolella on kapea puustovyöhyke, jossa sattumanvaraisen vaahterakasvuston sisällä on muutama komea mänty.

Kulttuuriauquio on Tapiolan keskustan aukiotiloista (Sampotori, Arne Ervin aukio, Tapiontori, Länsituulenaukio, Tuulikinsilta) suurin. Se on toiminut pääasiassa pysäköintialueena ja tapahtuma-aukiona. Aukion pinnoitteena oleva betonikiveys on rakennuksen ajalle tyypillinen, mutta poikkeaa Tapiolassa yleisesti käytetystä isosta betonilaatasta. Rakennuksen eteen aukion puolelle on istutettu riviin ruotsinpihlajia, mutta ne eivät muodosta riittävää rajausta aukion ja rakennuksen väliin. Irtokalusteet, pollarit ja istutusastiat eivät ole riittäviä houkuttelemaan oleskeluun.

Kulttuurikeskus sijoittuu Keskusaltaan ja Kulttuuriaukion /”urheiluaukion” väliin mutta sisätilat eivät juurikaan avaudu aukiotilojen suuntaan.

Kulttuuriaukion ja Sampotorin väliin ei muodostu johdonmukaista ja loppuun asti mietittyä jalankulkuyhteyttä. Epämääräisesti Kaupinkalliontien ja Kauppamiehentien liittymän poikki kulkeva suojatie on turvaton ja katupuusto peittää tärkeän näkymän aukoiden välillä.

3.2.7 Maanomistus

Kilpailualueen maanomistajana on Espoon kaupunki.

3.3 Kilpailun tavoitteet

3.3.1 Yleistä

Kilpailun tarkoituksena on löytää toiminnallisesti monipuolistuvan kulttuurikeskuksen laajennuksen ja peruskorjauksen suunnittelija sekä asemakaavan muutoksen pohjaksi suunnitelma, jonka perusteella kehitetään ja eheytetään Tapiolan Kulttuuriaukion kaupunkikuvallista ja toiminnallista kokonaisuutta sekä lisätään alueen vetovoimaisuutta. Kulttuurikeskuksen monipuolistuminen sisältää erityisesti teatterin käyttöön tulevien tilojen laajentamisen. Keskusaltaan puolen elävöittäminen sekä Tapiolan alkuperäisen suunnittelulähtökohdan, perheiden ja lasten huomioon ottaminen ovat myös kilpailun keskeisiä suunnittelutavoitteita.

Tapiolan kulttuurisen keskuksen kokonaisuudelle haetaan toiminnallisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoista ja vahvasti tulevaisuuteen katsovaa ratkaisua, joka pohjautuu Tapiolan perinteeseen ja parhaisiin arvoihin.

Tavoitteena on löytää ratkaisu, jonka pohjalta on mahdollista käynnistää kulttuurikeskuksen uudistamisen suunnittelu ja asemakaavanmuutoksen laadinta koko kilpailualueelle ja joka nostaa esille kulttuurikeskusrakennuksen tärkeimmät arvot suojelutavoitteiden määrittelyn lähtökohdaksi.

Tavoitteena on esittää kilpailualueelle toiminnallisesti sekä arkkitehtonisesti ja maisemallisesti korkeatasoinen kokonaisratkaisu, joka koostuu seuraavista suunnitelmista:

- Laajennettavalle ja uudistettavalle sekä peruskorjattavalle kulttuurikeskukselle suunnitelma, joka luo edellytykset kulttuurikeskuksen kehittymiselle entistä monipuolisemmaksi ja elävämmäksi kulttuurikeskittymäksi, joka liittyy avoimesti ympäristöön sekä Keskusaltaan että Kulttuuriaukion puolella
- Kulttuuriaukiolle, keskusaltaalle ja niihin liittyville julkisille alueille suunnitelma, joka tarjoaa mahdollisuudet elävälle kaupunkiympäristölle sekä joka liittyy luontevasti etelään kaupallisen keskuksen suuntaan ja pohjoiseen Tapiokentän toimintoihin.
- KOy Kulttuuriaukio -kiinteistöön suunnitelma, joka elävöittää Kulttuuriaukiota ja luo Kauppamiehentien päätteelle elävän kaupunkitilan

- Kaupinkalliontien varrella olevalle kahdelle tontille suunnitelma, jossa on asuntoja ja katutasossa liike- ja palvelutiloja sekä jossa Kulttuuriaukiolta Kaupinkallion keskeiselle puistoalueelle saadaan toiminnallisesti ja visuaalisesti hyvä yhteys

3.3.2 Alueelle sijoitettavat toiminnot ja niiden laajuus

Alueelle sijoitettavat toiminnot:

- Kulttuurikeskukseen nykyisten toimintojen lisäksi tilaohjelman mukaiset tilat Espoon kaupunginteatterille ja kirjastolle lisätiloja
- Kulttuurikeskuksen lähiympäristöön ja Kulttuuriaukiolle edellytykset elävän kaupunkikulttuurin syntymiselle
- Tapiolan Urheilutalon ja Kaupinkallion pysäköintitalon paikalle asuntoja ja katutasoon liike- ja palvelutiloja
- KOy Kulttuuriaukion paikalle Kulttuuriaukiota elävöittäviä tiloja.
- Jääpuutarhan tekniset tilat ja toimintojen tukitilat

3.3.3 Kaupunkikuvalliset tavoitteet

Tavoitteena on kehittää Kulttuuriaukiolle Tapiolan keskusta elävöittävä arkkitehtonisesti ja maisemallisesti korkeatasoinen, mielenkiintoinen ja toiminnallisesti laadukas ratkaisu, joka liittyy ympäröiviin kiinteistöihin ja niiden toimintoihin. Uudistettavasta kulttuurikeskuksesta on tavoitteena luoda ainutlaatuinen kokonaisuus, jossa on kolme suurta salia esittävälle taiteelle sekä avoin moderni kansalaiskirjasto ja niihin liittyvät kahvila- ja ravintolapalvelut. Alueelle sijoittuvat monipuoliset toiminnot tarjoavat mahdollisuuksia kaikenikäisille asukkaille ja tukevat näin myös Tapiolan alkuperäistä profilia asumisen ja perheiden hyvinvoinnin työssijana.

Uusilla tilaratkaisuilla voidaan vahvistaa myös asukkaiden sosiaalista koheesiota ja luoda edellytyksiä kaikkien kuntalaisten saavutettaville kulttuuripalveluille sekä tarjota kansallisesti ja kansainvälisesti kiinnostava kulttuurikeskittymä. Espoon kulttuurikeskus on tulevaisuudessa ainutlaatuinen elävän kaupunkikulttuurin korkeatasoinen kohtaamispaikka ja koko Tapiolan keskipiste.

Liitteenä Espoon kaupungin kulttuurijohtaja Susanna Tommilan laatima 27.12.2017 päivätty muistio ”Uuden teatteritilan sijoittaminen Espoon kulttuurikeskuksen yhteyteen osana kulttuurikeskuksen laajennus- ja peruskorjaushanketta”.

3.3.4 Toiminnalliset tavoitteet

Kulttuurikeskus tulee kytkeä nykyistä paremmin ympäröiviin julkisiin alueisiin, erityisesti Kulttuuriaukiolle ja Keskusaltaalle avautuvaksi, joka tarjoaa lämpimänä vuodenaikana mahdollisuuksia laajentaa toimintaa myös ulkotiloihin.

Kulttuurikeskuksen kehittämisessä tulee turvata rakennuksen arkkitehtuuriset arvot.

Kulttuurikeskus uudistetaan vastaamaan mahdollisimman joustavasti tulevia muuttuvia tarpeita.

Uusi esittävän taiteen sali sekä uudistettavat ja laajennettavat kirjaston tilat liittyvät kiinteästi kulttuurikeskukseen niin, että kulttuurikeskuksen tiloja voidaan käyttää ja niiden käyttöä kehittää kokonaisuutena tavoitteena mahdollisimman toimiva ja kustannustehokas kokonaisuus. Uusi sali tulee toimimaan Espoon kaupunginteatterin päänäyttämönä, mutta sali tulee toimimaan myös muun esittävän taiteen ja tapahtumien näyttämönä.

Kulttuurikeskuksen kävijöiden luonteviin kulkureitteihin, opastukseen ja tapahtumien helppoon havaittavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

3.4 Suunnitteluohjeet

3.4.1 Yleistä

Espoon kaupunginteatterille toteutetaan tilat kulttuurikeskuksen yhteyteen samalla, kun kulttuurikeskus peruskorjataan. Kirjaston tilat laajenevat ja monipuolinen toiminta tulee aiempaa paremmin esille ympäristöön.

Kulttuurikeskusta vastapäätä Kaupinkalliontien varrella olevien Keilahallin talon ja Kaupinkallion pysäköintitalon tilalle rakennetaan uusia asuinrakennuksia, joiden katutasossa on liike- ja palvelutiloja. Kulttuuriaukiolta avataan yhteys Kaupinkallion puistoalueelle. Kulttuuriaukion eteläreunan liikerakennuksia elävöitetään. Kulttuuriaukiosta kehitetään elävä ja rikas kaupunkitila.

Tapiolan keskustan suunnittelun lähtökohtana on, etteivät uudet rakennukset kohoa Keskustornia korkeammiksi.

Esteettömyyden ja helpon saavutettavuuden suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan Espoon esteettömän rakentamisen ohjetta.

3.4.2 Kulttuurikeskus ja sen uusi sali

Huolimatta kulttuurikeskusrakennuksen toiminnallisista ja arkkitehtonisista kvaliteeteista on osa rakennuksen sisätiloista kuitenkin käynyt jo ahtaiksi. Sisätilat kaipaavat laajentamista, uudelleenjärjestämistä sekä nykyaikaistamista. Sisätilojen lisäksi rakennuksen länsipuolen ulkoarkkitehtuurin ilme on sulkeutunut, ikään kuin koko rakennuksen toiminnot olisivat kääntyneet sisäänpäin. Rakennuksen länsipuolelta puuttuu vesialtaan puolen kepeää eleganssia ja julkisivujen artikulointia, joiden ansiosta 1980-luvulla rakennetun kulttuurikeskuksen kontribuutio Tapiolan fyysiselle identiteetille on ollut merkittävä. Erityisesti talon sisäänkäynnin sekä kirjaston ja aulan toimintojen tulisi avautua paremmin kulttuurikeskuksen tulevalle aukiolle.

Yleisön kulku laajennusosaan tulee järjestää kulttuurikeskuksen pääoven ja sisääntuloaulan kautta. Jalankulun reittejä myös rakennuksen läpi sujuvoitetaan.

Kulttuurikeskuksen Keskusaltaan tasolla olevien tilojen tulee avautua toiminnallisesti ja visuaalisesti Keskusaltaan suuntaan ja liittää Keskusaltaan ympäristö esitysmahdollisuukseen entistä paremmin mukaan kulttuurikeskuksen toiminnalliseen kokonaisuuteen.

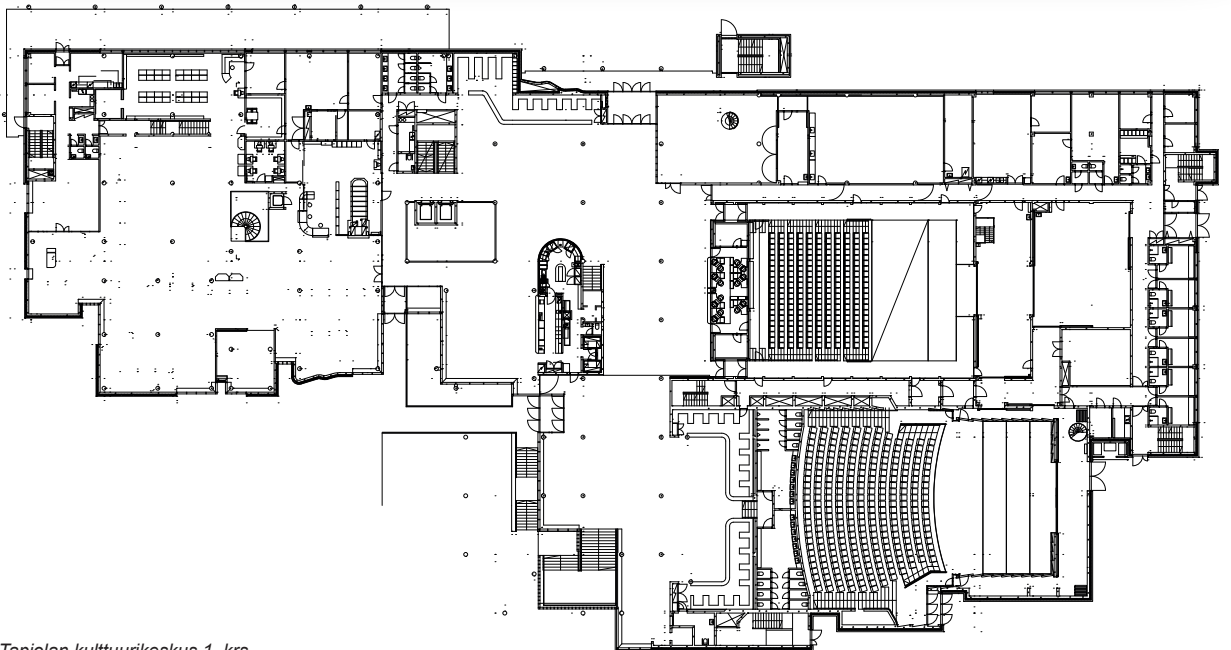
Kulttuurikeskuksen uusi sali tehdään esittävän taiteen käyttöön. Tällä hetkellä salin merkittävä käyttäjä tulee olemaan Espoon kaupunginteatteri, joka esittää salissa sekä vierailunäytäntöjä että omia tuotantoja. Lähtökohtaisesti salin maksimikatsojamäärä on 500 henkilöä, mutta poikkeusjärjestelyillä saliin tulee mahtua noin 700 henkilöä. Salin tulee olla mahdollisimman joustava erilaisia esityksiä varten. Katsomorakenteet eivät ole kiinteitä, vaan niiden tulee olla siirrettäviä. Suunnittelussa on tutkittava sekä uusien tilojen käyttöpotentiaalien ja mahdollisuuksien maksimointia muunneltavien tilaelementtien avulla, mm. liikkuvia seiniä, siirrettäviä välitasoja ja kattoja. Uuteen saliin tulee suunnitella näytämötorni.

Laajennusosan katon tulee olla ympäristöön liittyvää julkista ulkotilaa.

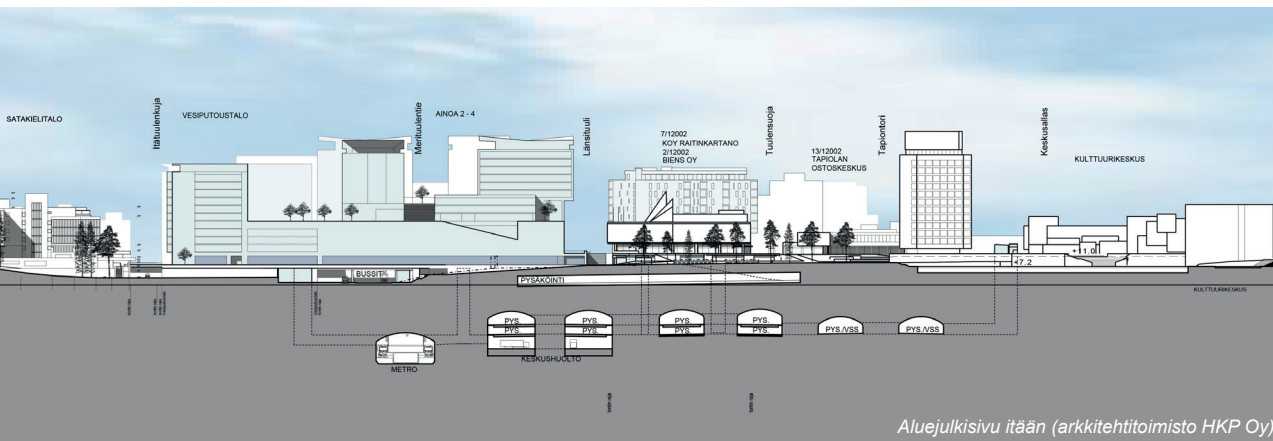
Espoon kulttuurikeskuksen henkilökunnan, Espoon kaupunginteatterin henkilökunnan, Tapiolan Sinfoniettan sekä Espoon musiikkiopiston henkilökunnan toimistotilat suunnitellaan monitilatoimistona. Monitilatoimiston kokoushuoneita voidaan sijoittaa kulttuurikeskuksen ravintola -, kahvila-, kirjasto- sekä muiden palvelutilojen yhteyteen. Samoin musiikkiopiston opetustiloja voidaan suunnitteluratkaisusta riippuen sijoittaa myös muualle rakennukseen.

”Harkitulla tavalla voidaan tutkia kulttuurikeskuksen opisto- ja / tai toimistosiipien korottamista yhdellä kerrokselle: siipi oli kilpailuvaiheessa yhden kerroksen korkeampi, kuin mihin toteutuksessa päädyttiin. Massoittelun mahdollinen laajennusvara on rakennuksen pohjois-luode-sektorilla, huomioiden kuitenkin Tapiolan kaupunkirakenteen yleispiirteet.”(Okulus 23.3.2018).

Tapiolan kulttuurikeskus 1. krs

Kulttuurikeskuksen huolto ja logistiikka järjestetään KOy Kulttuuriaukion maanalaisesta huoltopihasta pohjoiseen suuntautuvalla maanalaisella tunnelilla Kulttuuriaukion alla. KOy Kulttuuriaukion huoltotila yhdistetään maanalaisella tunnelilla Heikintorin maanalaiseen huoltotilaan, jonka seurauksena voidaan poistaa ajorampit Kulttuuriaukion ja Sampotorin väliseltä alueelta. Salit tukeutuvat taustapuoleltaan yhteisiin huolto- ja logistiikkatiloihin.

Kulttuurikeskuksen uudistaminen ja laajentaminen tulee voida toteuttaa vaiheittain niin, että kulttuurikeskus voi toimia jatkuvasti, vaikka joiltain osin rajoitetusti.

3.4.3 Kirjasto

Tapiolan aluekirjaston nykyinen laajuus on 1220 m². Tavoitelaaajuus on noin 2000 m².

Tapiolan aluekirjasto on suunniteltu 1980-luvulla. Kirjaston uudistamisessa tähtäin on 2020-luvulla. Tänä aikana kirjaston toiminta on muuttunut voimakkaasti. eivätkä nykyiset tilat palvele muuttuneita ja muuttuvia tarpeita. Kirjaston tiloista tulee suunnitella muunneltavia ja joustavia.

Kirjaston näkyvyyttä ympäristössä tulee parantaa. Kirjaston tilojen tulee avautua sekä viisuaalisesti että toiminnallisesti kulttuurikeskuksen eri kerroksissa.

3.4.4 Liiketilat ja palvelut

Kulttuurikeskuksen tulee avautua ympäröiviin julkisiin alueisiin. Avautuvat tilat voivat olla aulatiluja, kahvila- ja ravintolapalveluja ja kirjastopalveluja.

Muissa Kulttuuriaukioon ja Kaupinkalliontiehen rajautuvissa rakennuksissa katutasen tiloihin tulee esittää liike- ja palvelutiloja.

Jääpuutarhan tekniset tilat ja toimintojen tukitilat (esimerkiksi luistimien vaihto) on integroitava toimintona allastason yhteyteen kulttuurikeskusrakennuksessa.

3.4.5 Kulttuuriaukio ja siihen liittyvät julkiset alueet

Kulttuuriaukio toimii ensisijaisesti elävänä kaupunkitilana mahdollistaen sisä- ja ulkotilojen välisen vuoropuhelun; se ei ole monumentaaliaukio.

Aukion tulee tarjota toimintaa ja elämyksiä eri ikäisille käyttäjille.

Aukion suunnitelmassa tulee olla monipuoliset mahdollisuudet aukion käyttämiseen joustavasti erilaisissa esitys- ym. tilanteissa niin, että sitä voidaan pitää ”yhtenä keskuksen salina”.

Näkymää Kulttuuriaukiolta pohjoiseen tulee tutkia siten, että Tapiolankentän ja Tapiolan koulun ”elämän” tulee välittyä Kulttuuriaukiolle.

Kevyen liikenteen yhteys kulttuurikeskuksen ja koulun sivuitse pohjoiseen säilyy.

3.4.6 Keskusaltaan alue

Keskusaltaan ympäristöä voi kehittää toiminnallisesti ja eri vuodenaikojen aktiviteetteja ajatellen, mutta altaan luonne ja merkitys Tapiolan sydämenä tunnistaen.

3.4.7 KOy Kulttuuriauquio (ns. Marimekkotalo)

Rakennuksen tilojen liittyminen ympäröiviin julkisiin ulkotiloihin on erityisen tärkeää.

Suunnittelun lähtökohtana voi olla nykyisen rakennuksen Kulttuuriauquion puoleisen osan pääosan purkaminen ja korvaaminen uudisrakennuksella.

Rakennuksen katutasoon sijoitetaan liike- ja palvelutiloja, jotka on osittain voitava muuntaa Keskustornin mahdolliseen hotelliin liittyviksi neuvottelu- ja kokoontumistiloiksi.

Suunnitelmassa on esitettävä ratkaisu KOy Kulttuuriauquion ja Tapiolan Ostoskeskus Oy:n välisen sisäpihan muuttamiseksi liike- ja palvelutilaksi. Kiinteistöjen tontinrajat eivät rajoita kehittämistä, mutta kiinteistöjen välisen rajan pitää olla järkevä, koska kiinteistöt toimivat jatkossakin erillisinä yhtiöinä.

Huoltotilaan johtava ajoramppi poistuu ja sen tilalle suunnitellaan liike- ja palvelutiloja.

3.4.8 Asuinrakennukset

Kaupinkalliontien varren tonteille sijoitetaan asuntorakennusoikeutta 15 000 – 18 000 kem². Asuntojakauman tulee olla monipuolinen. Katutasoon sijoitetaan liike- ja palvelutiloja. Asuintalojen pihoja ei saa aidata.

Asuinrakennusten arkkitehtuurin tulee olla persoonallista, selkeätä ja Tapiolan rakennettuun kulttuuriympäristöön soveltuvaa, liiallista aiheiden rikkautta tulee välttää, vaaleat sävyt ovat Tapiolalle luonteenomaisia. Rakennukset eivät saa kohota Keskustornia korkeammiksi.

Korttelin pysäköintipaikat sijoitetaan korttelin alueelle maan alle. Nykyisen Kaupinkallion pysäköintitalon tontin alueelle maan alle tulee osoittaa yhteensä 37 autopaikkaa viereisille senioritaloille.

Korttelin VSS-paikat osoitetaan Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:n alueelliseen yhteisväestönsuojaan.

Kaupinkalliontieltä tulee suunnitella yhteys/yhteyksiä Kaupinkallion puistoalueelle; yhteyksien tulee olla sekä toimivia että luontevia kuin myös kaupunkikuvallisesti mielenkiintoisia ja korkeatasoisia.

3.4.9 Liikenneyhteydet, pysäköinti

Kulttuuriaukio liittyy Kaupinkalliontiehen, joka johtaa Ahertajankulman kiertoliittymään Pohjantiellä. Kaupinkalliontien eteläpään Pohjantieltä tulee Kauppamiehentie. Kaupinkalliontie ja Kauppamiehentie pysyvät kaksisuuntaisina, mutta niiden liikennemäärät vähenevät merkittävästi, kun yleiset pysäköintitilat ja -alueet poistuvat alueelta mm. Kaupinkallion pysäköintitalon ja Tapiolan urheilutalon purkamisen myötä. Kaupinkalliontien eteläisestä osasta tehdään hidaskatu.

Kulttuurikeskuksen normaali saattoliikenne hoidetaan Kaupinkalliontieltä, joskin myös tulee mahdollistaa saatto kulttuurikeskuksen pääoven eteen häiritsemättä Kulttuuriaukion muuta toimintaa.

Kulttuurikeskuksen länsipuolella kulkee vilkasliikenteinen pohjois-eteläsuuntainen kevyen liikenteen yhteys.

Keskusaltaan jäänhoitokoneella on oltava reitti Tapionkentän huoltorakennukselle.

Kaikki kulttuurikeskuksen, Kulttuuriaukion ja KOy Kulttuuriaukion pysäköinti osoitetaan Tapiola Parkiin, jossa on 2100 pysäköintipaikkaa. Kaksi Tapiola Parkin hissiä nousee kulttuurikeskuksen ja Keskustornin väliselle alueelle. Hisseissä on varauduttu siihen, että hisseille on mahdollista toteuttaa pysähdystaso kannen alapuoliselle huoltotilan tasolle.

Kaikki Kaupinkalliontien varteen tulevien uusien asuinrakennusten pysäköintipaikat osoitetaan maanalaisiin tiloihin asuintonttien alueelle.

Kulttuurikeskuksen ja Kulttuuriaukion alueelle tulee suunnitella katetut pysäköintipaikat noin 200 polkupyörälle.

3.4.10 Hulevedet

Kulttuuriaukion alueen tulvareitti tulee hoitaa joko maanpäällisenä tai maanalaisella putkella Keskusaltaaseen.

3.4.11 Maaperä ja perustamisolosuhteet

Kilpailualueen maanpinnan korkeus vaihtelee noin tasolla +7,7...+12,9 ollen matalimmillaan keskusaltaan reunassa. Suunnittelualueen luonnontilainen pohjamaa muodostuu hiekasta, sorasta ja moreenista. Kallionpinta on pääosalla aluetta noin 5-15 m syvyydellä nykyisestä maanpinnasta. Keskusaltaan pohjoispuolella ja suunnittelualueen luoteisreunalla on avokalliopaljastumia, syvimmillään kallion pinta on kulttuurikeskuksen eteläpuolella missä se on havaittu noin 18 m syvyydellä nykyisestä maanpinnasta. Pohjavesipinta on havaittu alueelle sijoittuneesta pohjavesiputkesta tasolla +5,14...+6,07 (N2000) havaintojaksolla 4.1.2004 – 20.1.2010.

Kantavat rakenteet ja alimmat lattiat voidaan perustaa alustavasti maanvaraisesti tai suoraan kallion varaan mikäli rakenteet ulottuvat kallion pintaan saakka. Pohjavedenpintaa ei saa alentaa, joten pohjavesipinnan alapuolelle sijoittuvat kellaritilat täytyy toteuttaa vedenpaine-eristettyinä rakenteina pohjavesipinnan tason suojaamiseksi. Pohjavesipintaa ei saa alentaa myöskään työnaikaisessa tilanteessa.

3.4.12 Tekniset järjestelmät

Teatteri-, kirjasto- ja ravintolatilojen sekä maanalaisten tilojen edellyttämien uusien ilmanvaihtokojien sijoitus ja ratkaisut (iv-konehuoneet ja ilmanotto- ja poistoaukot) tulee esittää periaatteellisella tasolla.

Kulttuurikeskus liitetään alueelliseen kaukokylmäverkkoon. Jäähdytysmuuntamo tulee sijoittaa kulttuurikeskuskiinteistön maanalaisiin tiloihin tai rakenteisiin.

3.4.13 Väestönsuojat

Kaikki VSS-paikat (myös nykyiset VSS-paikat) osoitetaan Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:n alueelliseen yhteisväestönsuojaan, Tämä koskee myös Kaupinkalliontien varteen suunniteltavia uusia asuinrakennuksia. Kulttuurikeskuksen nykyiset VSS-tilat vapautetaan VSS-määräyksistä ja niitä voidaan käsitellä normaaleina huonetiloina.

3.5 Hankkeen kokonaisaikataulu

Tavoitteena on uuden teatterisalin käyttöönotto vuonna 2025.

3.6 Ehdotusten arvosteluperusteet

Keskeisenä ehdotusten arvosteluperusteena on, kuinka hyvin ehdotuksessa toteutuvat edellä kuvatut kilpailun tavoitteet.

Arvostelussa kiinnitetään erityisesti huomiota alueen kaupunkikuvalliseen ja toiminnalliseen kokonaisuuteen, liittymiseen ympäröivään kaupunkirakenteeseen, kulttuurikeskuksen kokonaisilmeeseen ja -luonteeseen sekä seuraaviin tekijöihin:

- kokonaisratkaisun mielenkiintoisuus ja rohkeus sekä lisäarvo Tapiolan puutarha-kaupungille
- luonteva liittyminen Tapiolan kansallismaisemaan
- suunnitelman toteutuskelpoisuus ja joustavuus
- suunnitelman innovatiivisuus
- kulttuurikeskusrakennuksen arkkitehtonisten arvojen tunnistaminen ja tukeminen
- uusien tilojen ja toimintojen liittyminen olemassa oleviin siten, että ratkaisut ovat inspiroivia, uutta luovia sekä kokonaisuuden arvoa kohottavia
- julkisten alueiden viihtyisyys, toimivuus ja korkeatasoisuus
- asuintalo- ja asuntoratkaisujen kiinnostavuus asuntomarkkinoilla

Kokonaisratkaisun ansioita pidetään tärkeämpänä kuin yksityiskohtien virheettömyyttä.

4.1 Kilpailuehdotuksessa esitettävä aineisto

Piirustukset kiinnitetään pystysuuntaisille 594 mm x 841 mm (A1-)kokoisille jäykille alustoille. Alustojen määrä enintään 6 kpl. Piirustusten tulee olla julkaisukelpoisia ja käsittelyn kestäviä.

4.1.1 Selostus

Selostuksesta tulee ilmetä ratkaisun arkkitehtoniset, toiminnalliset ja tekniset sekä maisemallisiin ja ympäristönäkökohtiin liittyvät ratkaisuperiaatteet.

Selostus on kooltaan A4 ja se sijoitetaan osaksi kuvaplanssia. Selostusteksti toimitetaan myös erillisellä A4-arkilla.

Selostuksessa tulee esittää yhteenveto tiloista (peruskorjaus/laajennus), rakennusoikeus kortteleittain ja toiminnoittain, sekä auto- ja pyöräpysäköintipaikkojen lukumäärä.

4.1.2 Asemapiirros 1:500

Suunnitelma esitetään varjostettuna kattokuvana. Siinä tulee esittää alueen toiminnallinen ratkaisu, rakennusmassojen kerrosluvut ja laajuudet sekä huolto- ja pelastusliikenteen ja pysäköinnin järjestelyt. Suunnitelmassa tulee esittää myös kadut ja kulkuväylät, oleskelu- ja leikkialueet, istutukset, maastomuodot ja korkeusasemat sekä liittymät viheralueisiin.

Lisäksi esitetään erillinen maanalainen asemapiirros, jossa esitetään maanalaiset tilat ja toiminnot sekä pysäköinnin ratkaisut.

4.1.3 Korttelileikkaukset ja -julkisivut 1:500

Koko kilpailualueesta esitetään kaksi alueleikkausta tai -julkisivua.

Kortteleista tulee esittää myös käytettävät päämateriaalit, julkisivuväriytykset, kattomuodot ja parvekeratkaisut.

4.1.4 Alueleikkaukset 1:1000

Alueleikkaukset (2 kpl) laaditaan pohjois-etelä-suuntaan ja itä-länsisuuntaan pohjakarttaan merkityistä kohdista.

4.1.5 Pohjakaaviot 1:200

Idean kannalta keskeiset rakennusten normaali- ja maantasokerrokset tulee esittää kaaviomaisesti. Esityksessä tulee näkyä tilajako.

4.1.6 Kaupunkirakenne- ja ympäristökaavio 1:2000

Kaaviossa esitetään kilpailualueen liittyminen ympäröivän kaupunkirakenteen rakeisuuteen. Lisäksi esitetään myös eri liikennemuotojen (myös kevyen liikenteen) reitit sekä alueen liittyminen ympäristön rakenteeseen.

Esitystapa on vapaa ja kilpailija voi harkintansa mukaan esittää vaaditut asiat joko yhdessä tai useammassa kaaviossa.

4.1.7 Näkymäkuvat

Ehdotuksessa tulee esittää vähintään kolme näkymäkuvaa kilpailualueesta.

Yksi näkymäkuva esitetään Kulttuuriaukiolta. Toisen näkymäkuvan tulee olla Keskusaltaan suunnasta ja kolmannen teatterin sisätilasta.

4.1.8 Havainnekuva kilpailualueesta

Ehdotuksessa tulee esittää kilpailualueesta kaksi ilmakuvasovitusta, joista käy ilmi alueen arkkitehtoninen ilme sekä aukoiden ja katutilojen luonne.

4.1.9 Muu havainnollistava aineisto

Kilpailija voi lisäksi esittää muuta kilpailuehdotusta havainnollistavaa aineistoa sallitun alustamäärän puitteissa.

4.1.10 Sähköinen aineisto

Ehdotuksen yhteydessä on jätettävä cd-levy tai muistitikku, johon on talletettu:

- kilpailumateriaali (planssit ja selostus) on yhtenä pdf-tiedostona, jossa planssit on pienennetty A3-kokoon, tiedostokoko enintään 10 Mt
- Verkkojulkaisua varten asemapiirros ja kilpailijan valitsema ehdotuksen keskeistä ideaa kuvaava havainnekuva jpg-tiedostona sekä ehdotuksen keskeisiä ideoita kuvaava lyhyt teksti (enintään 1000 merkkiä välilyönteineen)

Tiedostot nimetään nimimerkillä ja tiedoston sisältöä kuvaavalla termillä, esimerkiksi *nimimerkki_aseapiirros.jpg*.

Tiedostoista on poistettava kaikki tekijän tunnistetiedot.

4.2 Kilpailusalaisuus

Kilpailu on salainen. Kilpailuehdotuksen jokainen asiakirja on varustettava kilpailijan valitsemalla nimimerkillä. Samoin tiedostojen nimistä on käytävä ilmi ehdotuksen nimimerkki.

Kilpailun järjestäjä huolehtii kilpailusalaisuuden säilymisestä kilpailutöiden vastaanottamisen yhteydessä siten, että lähetyksen päällä olevat merkinnät (lähettäjä tiedot, postileimat tms.) eivät tule palkintolautakunnan tietoon.

Kilpailuehdotuksen mukana on jätettävä suljettu, läpinäkymätön, nimimerkillä varustettu kirjekuori, joka sisältää

- kilpailuehdotuksen laatineiden suunnittelijoiden nimet, toimistojen nimet ja yhteys henkilön yhteystiedot (postiosoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite)
- tekijänoikeuden haltijan nimen.

4.3 Kilpailuehdotusten sisäänjätö

Kilpailu päättyy 26.10.2018.

Kilpailuehdotukset on mainittuna päivänä klo 15.00 mennessä jätettävä osoitteeseen

Espoon kaupunki / Kirjaamo
Siltakatu 11, Espoon keskus

tai jätettävä todistettavasti mainittuna päivänä postin tai muun kuljetuslaitoksen toimitettavaksi osoitteeseen:

Espoon kaupunki / Kirjaamo
PL 1, 02070 ESPOON KAUPUNKI

Kilpailuehdotuksen jättäjän tulee huolehtia, että pakkauksen päälle tulee vastaanottajan, postitoimipaikan tai kuljetusliikkeen kuittaus tai leima, josta jättöaika käy ilmi.

Lähetyksen päälle merkintä ”Tapiolan Kulttuuriauktion kilpailu”

Espoossa 3.5.2018

Palkintolautakunta

Ilmakuva Tapiolan kulttuurikeskuksesta

27. joulukuuta 2017

Susanna Tommila, kulttuurijohtaja

Uuden teatteritilan sijoittaminen Espoon kulttuurikeskuksen yhteyteen osana kulttuurikeskuksen laajennus- ja peruskorjaushanketta

Tapiolan perinteet kannustavat vastuulliseen ja kunnianhimoiseen kaupunkisuunnitteluun

Espoo haluaa strategiansa Espoo tarinan mukaan toimia vastuullisena edelläkävijänä. Edelläkävijyys merkitsee ennakkoluulottomuutta ja luovuutta, avoimuutta, nykyisen kyseenalaistamista ja rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla. Edelläkävijyyteen sisältyy eri tieteenalojen tuoreen tutkimuksen ja kansainvälisen kokemuksen hyödyntäminen, kokeilut ja myös niihin liittyvien epäonnistumisten kestäminen. Kehitämme Espoota sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävästi.

Espoossa Tapiolan rakentaminen edusti oman aikansa edelläkävijyyttä. Tapiolan keskusta on ainutlaatuinen esimerkki 1950-luvun kaupunkikeskusta-ajattelun toteutuksesta, jolla saavutettiin maailmanmainetta kaupunkisuunnittelussa. Asuntosäätiön johtaja Heikki von Hertzenin pamfletti Koti vaiko kasarmi lapsillemme vuodelta 1946 herätti ilmestyessään runsaasti keskustelua hyvän asuinalueen perusasioista, ja sen periaatteet muodostivat ohjenuoran Tapiolan rakentamiselle. Tapiolan keskustan suunnittelu perustui Arne Ervin ehdotukseen, jossa rakennukset liittyivät toisiinsa kiinteänä sommitelmana ja erikokoisten aukoiden rytmittämänä.

Myös nykyistä Tapiolan suuraluetta kuvaa edelleen korkea laatu ja laaja-alainen rakennetun ympäristön edelläkävijyys. Tapiolan, Otaniemen ja Keilaniemen muodostama alue on yksi Euroopan johtavista koulutus-, tiede- ja yritysyhteisöistä.

Espoon kulttuurikeskuksen laajennus- ja peruskorjaus on merkittävä suunnittelukohde, jolta odotetaan vastaavanlaista rohkeaa edelläkävijyyttä kuin Tapiolan keskustan suunnittelu omana aikanaan edusti.

KULTTUURIESPOO.fi

www.kulttuuriespoo.fi | kulttuuriespoo@espoo.fi | [kulttuuriespoo](#)

Spielplatz-ajatusmalli Espoon kulttuurikeskuksen uudistamisen taustafilosofiana ("Kuunsillasta Lasihelmipeliin")

Hollantilainen historianfilosofi ja kulttuurihistorioitsija Johan Huizinga on klassikkoteoksessaan *Leikkivä ihminen, homo ludens* (1938) todennut, että kaikissa kulttuurimuodoissa leikki on olennainen tekijä. Hänen mukaansa taiteeksi kutsumamme toiminta on pohjimmiltaan leikkiä, joka tapahtuu kurinalaisten eli tiettyjen sääntöjen mukaan.

Huitzingan ajatukset leikistä tarjoavat kiehtovan lähtökohdan nykyaikaisen kulttuurirakennuksen toimintafilosofian ja toiminnallisuuden ideointiin ja kehittelyyn. Espoon kulttuurikeskuksessa ja sen lähiympäristössä jo nykyisin tapahtuvat monet toiminnot liittyvät kiinteästi Huitzingan kuvaamaan leikkiin pohjautuvaan toimintaan. Esimerkiksi saksankielen sana "spielen" tai englanninkielen sana "play" viittaavat paitsi leikkiin myös soittamiseen, näyttelemiseen ja urheilulliseen tai muuhun pelaamiseen. Leikki koskee siis yhtä lailla orkesteria ja teatteria, musiikkiopistoa, elokuvajuhlia sekä jalkapallon, shakin ja virtuaalipelien pelaajia. Leikki voi olla luonteeltaan vakavaa ja sisältää oppimisen ulottuvuuden (vrt. oppiva kaupunki).

Ajatus kulttuurista leikkinä laajentaa käsitystämme kulttuurin yhteiskunnallisesta roolista ja tuo yhteen kulttuurin eri muotoja. Lasten lisäksi leikki on luontaista myös aikuisille. Leikki koskettaa kaiken ikäisiä ihmisiä. Kulttuurin tekijöiden ja kokijoiden tulevaisuuden tarpeisiin tähtäävä, uudistettu Espoon kulttuurikeskus Tapiolan sydämessä on jatkossa "Spielplatz" tai "Spielhaus", jossa leikinomaisuuden perusfilosofia kulkee kaiken tilasuunnittelun ja myöhemmin tekemisen taustalla.

Uudistettu kulttuurikeskus vie Espoota tulevaisuuteen

Nykyinen Espoon kulttuurikeskus on tunnettu laadukkaasta ohjelmastaan, se on arkkitehtonisesti arvostettu ja sen sijainti on Tapiolassa keskeinen. Kauneinta Tapiolaa on juuri keskusaltaan ympäristö, joka jo nyt toimii kulttuuritapahtumien ja festivaalien näyttämönä. Espoon kaupunginteatterin tuleminen vahvemmin osaksi tätä kulttuurikeskittymää lisää sekä kulttuurikeskuksen että kaupunginteatterin vetovoimaa ja korostaa niiden brändejä.

KULTTUURIESPOO.fi

www.kulttuuriespoo.fi | kulttuuriespoo@espoo.fi | kulttuuriespoo

Espoon kaupunginteatterin tulo osaksi kulttuurikeskusta jakaa Tapiolan tilallisesti kolmeen toiminnalliseen vyöhykkeeseen: 1) kulttuuriseen, 2) kaupalliseen ja liikenteelliseen sekä 3) asumisen vyöhykkeeseen.

KulttuuriEspoo 2030 -linjauksissa otetaan vahvasti kantaa tulevaisuuden muutoksiin, megatrendeihin. Kaikki tutkimukset ja asiantuntijalausunnat viittaavat siihen, että maailman muuttuessa myös ihmisten kulttuurikäyttäytyminen muuttuu. Kaupungissa rakennettavien tilojen, myös teatteritilojen, tulee olla joustavia ja monikäyttöisiä. Tulevaisuuden teatteritilan tulee olla helposti lähestyttävä virikkeellinen olohuone, jota voi muunnella erilaisiin käyttötarkoituksiin, unohtamatta teatteritaiteen asettamia erityisvaatimuksia tilalle. Kulttuurikeskuksen uudistuksen suunnittelussa tärkeänä tavoitteena tulee olla, että kulttuurikeskuksen läh ympäristö sisä- ja ulkotiloineen, mukaan lukien myös Näyttelykeskus WeeGee, muodostaa toiminnallisesti luontevan kokonaisuuden, joka mahdollistaa monimuotoiset kulttuuriaktiviteetit erilaisille ihmisryhmille.

Tämän saavuttamiseksi uudistetun Espoon kulttuurikeskuksen ja sen ympäristön tilojen tulee ”virrata” ulkoa sisään ja päinvastoin. Esimerkiksi kirjaston lapsiasiakkaiden tarvitsemää leikkitilaa voi löytyä myös kulttuurikeskuksen seinien ulkopuolelta, esimerkiksi kulttuuriaukiolta. Kulttuuriaukion leikkitilaa voivat hyödyntää myös kulttuurikeskuksen edustalla olevalle ulkokentälle menevät jalkapalloilijat ja muut liikkujat. Ulkoleikkitila jatkuu kulttuurikeskuksen takana talvisin sijaitsevalle luistelukenttälle ja kesäisin veden äärelle.

Laadukkaasti ja taiteellisesti korkeatasoisesti suunnitellut ja toteutetut yksityiskohdat kuten ulkoleikkipaikat Kulttuuriaukiolla tuovat vuoden ympäri elämää nykyisin hiljaiselle aukiolle.

Kulttuuriaukion monimuotoista käyttöä on mahdollista lisätä merkittävästi yksinkertaisin keinoin. Aukion toteutuksessa tulee huomioida mm. sähkönsaanti ja kiinnityskoukut, jotka mahdollistavat turvallisen ja joustavan tilapäisrakentamisen. Tapiolan keskustassa on jo aiemmin toteutettu laatoituksen lämmitys, mikä Suomen epävakaassa ilmastossa helpottaa jalankulkijoiden liikkumista. Lämmitetyt laatoitukset tulee huomioida jatkossa Tapiolassa myös kulttuurikeskuksen ympäristön alueella.

Visio: Mitä Espoon kulttuurikeskus ja siellä toimiva Espoon teatteri ovat vuonna 2042?

Espoon kulttuurikeskus ja sen yhteydessä toimiva kaupunginteatteri ovat merkittävä kulttuurisen osallistumisen ja yhteiskunnallisen keskustelun areena. Se tuo monenlaisia ihmisiä yhteen tekemään, kokemaan ja käsittelemään asioita yhdessä. Kulttuurikeskuksella ja siellä tapahtuvalla toiminnalla on tärkeä rooli suomalaisen demokratian ylläpitäjänä ja

KULTTUURIESPOO.fi

www.kulttuuriespoo.fi | kulttuuriespoo@espoo.fi | [kulttuuriespoo](#)

uudistajana. Siellä rakennetaan yhdessä jatkuvasti uudistuvaa kuvaa yhteiskunnastamme, ajastamme ja suomalaisuudesta. Espoon kulttuurikeskus on laajasti tunnettu nimi, joka kertoo muustakin kuin fyysisestä paikasta ja rakennuksen funktiosta. Se on majakka – paikka, josta ollaan ylpeitä silloinkin, kun siellä ei käydä. Siellä tapahtuvat asiat tarjoavat syitä tulla Tapiolaan myös Helsingin keskustasta. Se symboloi kansainvälisilläkin areenoilla jotain merkittävää ja on enemmän kuin siellä tapahtuvat asiat.

Uuden teatteritilan erityisvaatimuksia – skaalattavuus, yhdistettävyyden ja muuntojoustavuus

Akustiikka on teatteritilan tärkeimpiä ominaisuuksia ja siten on erityisen tärkeää huomioida suunnittelussa myös akustiikan muunneltavuus.

Katsomon koko on merkittävä päätös. Jotta teatteritila olisi mahdollisimman monikäyttöinen, on myös katsomon oltava muunneltavissa. Katsomon koolla on merkitystä tunnelmaan ja siihen, miten esitys koetaan. Paras kokoratkaisu olisi, että teatterin käytössä olevaa tilaa yhdistämällä katsomo olisi maksimikoossaan 700 henkilölle, mutta niin, että katsomo skaalautuisi myös pienempiin esityksiin sopivaksi. Vaikka tila olisi tasalattiainen kuten toivottavaa, on nykytekniikalla mahdollista tehdä muuntojoustavia nousevia katsoimoita resurssiviisaasti ja helposti.

Espoon kaupunginteatteri on vierailuteatteri, joka palkkaa kaikki taitelijansa tuotanto-kohtaisesti. Vierailuesitysten lisäksi teatteri tuottaa myös tulevaisuudessa omia esityksiä, mutta toteuttaa myös yhteistuotantoja sekä kotimaisten että kansainvälisten kumppanien kanssa. Teatterin toiminta asettunee luonteeltaan perinteisen teatterin ja jatkuvan festivaalin välimaastoon.

Tilasuunnittelussa tulee huomioida työturvallisuus, **toimivat kulkureitit** ja logistiikka. Eri-tyisesti vierailuesitysten kohdalla toimivat logistiset ratkaisut näyttämölle ovat avainasemassa. Esitysten sujuvuuden turvaamiseksi tarvitaan näyttämön läheisyyteen aputiloja mm. lavastevaihtoa ja maskeerausta varten. Järkevä tilasuunnittelu mahdollistaa myös näiden tilojen muun käytön ja yhdistämisen esitystilaan.

Suuri osa kiertävistä vierailuesityksistä valmistetaan teatteritiloihin, jotka on varustettu näyttämötornilla. **Näyttämötorni** nopeuttaa esityksen pystytystä ja on siis tilan käytön suhteen taloudellinen ratkaisu. Se mahdollistaa myös lavasteiden vaihdon vertikaalisuunnassa esityksen aikana.

Harjoitustila vapauttaa esitystilan muuhun käyttöön (esim. ulosmyynti) aina kenraaliharjoituksiin asti. Harjoitustilan tulee olla samankokoinen varsinaisen näyttämön kanssa, jot-

KULTTUURIESPOO.fi

www.kulttuuriespoo.fi | kulttuuriespoo@espoo.fi | kulttuuriespoo

ta esitys voidaan tehdä lähes valmiiksi harjoitustilassa ja näin ollen vapauttaa esitystilaa muuhun käyttöön. Tämä tulee kyseeseen etenkin kun teatteri tekee omia produktioita tai yhteistuotantoja. Harjoitustila voi myös toimia pienenä esitystilana, huoneteatterina tai vastata muiden toimijoiden tarpeisiin silloin kun aikataulu sen mahdollistaa.

Lavastamon, puvustamon ja varastotilojen suunnittelussa tulee huomioida mahdollisuudet hankkia toimintoja ostopalveluina ja tiloja muualta kuin Tapiolasta. Pukuhuoneiden kokoa ja varustusta kannattaa suunnitella yhteydessä vielä täsmentää, mutta tässäkin tulisi huomioida koko talon tilojen muuntuvuus. Poikkeuksellisen isojen esitysten yhteydessä tulee voida hyödyntää myös muita tiloja tai muiden salien pukuhuonetiloja väliaikaisesti. Näin ollen esittäväntaiteentilan perustarve olisi 5–6 kahden hengen pukuhuonetta.

Uudessa kulttuurikeskuksessa tulee työskentelmään paljon kulttuurialan ammattilaisia. Tarkoitus on luoda muutoksen yhteydessä myös uudentyyppinen moniammatillinen työyhteisö, joka perustuu yhteistyölle, synergialle, monimuotoisuudelle ja luoville ratkaisuille. Tätä varten tulee myös talossa työskentelevän henkilökunnan tilat miettiä monimuotoisiksi ja kohtaamisia edistäviksi.

Uuden kulttuurikeskuksen peruskorjatussa osassa monenlainen tekeminen vaatii muiltakin tiloilta muunneltavuutta ja joustavuutta

Espoon kaupunginorkesteri Tapiola Sinfonietta on Tapiolasalin pääkäyttäjä. Sali on kaupungin edustustila, mutta samalla myös neljänkymmenen muusikon työtila. Konserttisalin akustiikka tulee saattaa nykyaikaiseen kuntoon ja varustaa se peruskorjauksen yhteydessä niin, että se edelleen voi kilpailla korkealaatuisuudellaan ja houkutella huippuesiintyjä Espooseen.

Kulttuurikeskuksen peruskorjauksen yhteydessä toteutetaan myös Tapiolan kirjaston uudistaminen. Tapiolan kirjaston tilat ovat valmistuneet 1980-luvulla. Kirjaston uudistamisessa tähtäin on 2020-luvulla. Yli 40 vuoden aikana kirjasto on muuttunut voimakkaasti. Modernin kirjaston sijoittaminen Kulttuurikeskukseen edellyttää sekä lisätilaa että nykyisen tilan pohjaratkaisun avaamista.

Tapiolan kirjaston tiloja tullaan tulevaisuudessakin käyttämään työhön, ystävien tapaamiseen, pelaamiseen, aktiiviseen tekemiseen, tapahtumiin ja erilaiseen oleskeluun. Rinnakkain ja samanaikaisesti tapahtuva äänekäs toiminta, hiljainen lukeminen ja työnteko asetavat omat vaatimuksensa kirjaston tilojen suunnittelulle. Tapiolan kirjasto toimii myös avoimena odotustilana kulttuurikeskuksen muita palveluita käyttäville ihmisille.

KULTTUURIESPOO.fi

www.kulttuuriespoo.fi | kulttuuriespoo@espoo.fi | kulttuuriespoo

Muunneltavuus tarkoittaa tarpeen mukaan siirrettävissä olevia kalusteita, mahdollisimman vähän väliseiniä, sekä sellaista pohjapiirrosta, että hiljaiset ja äänekkäät tilat on mahdollista erottaa toisistaan. Tilojen on koko kulttuurikeskuksessa oltava myös esteettömiä.

Ohikulkijoiden on nähtävä kirjasto ja sen tarjoamat palvelut. Kirjastolla on pitkät aukioloajat. Kirjaston tilojen tulee avautua sekä visuaalisesti että toiminnallisesti ympäristöön molemmilla tasoilla. Esimerkiksi kirjaston vieressä on hyvä olla lasten leikkialue, ravintolan / kahvilan ulkoalue sekä esiintymisalue. Kirjastolla on oltava sisäänkäynnit altaan ja aukioiden suuntiin ja kirjasto voi levittäytyä ympäristöön. Kirjasto on Kulttuurikeskuksen vetonaula - rento ja saavutettava sisäänheittäjä.

Tapiolan alueen kulttuuriympäristöön sopivan design-kirjaston suunnitteleminen toisaalta vaativalle aikuisyleisölle ja toisaalta äänekkääseen ja toiminnalliseen käyttöön on kulttuuripalveluiden yhteinen ponnistus. Ennen rakennushankkeen alkua on yhdessä suunniteltava ja kokeiltava yhteisiä toimintatapoja.

2020-luvulla avautuva uusi kulttuurikeskus Tapiolassa on parhaimmillaan kaikkien espoolaisten kohtaamispaikka, esittävän taiteen ja musiikin sykkivä keskus ja maamerkki, joka herättää kansainvälistä kiinnostusta sekä sisällöllisesti että arkkitehtuurisesti.

KULTTUURIESPOO.fi

www.kulttuuriespoo.fi | kulttuuriespoo@espoo.fi | [kulttuuriespoo](#)

KILPAILUOHJELMA 21.6.2018- 26.10.2018

*Tapiolan kulttuurikeskuksen,
Kulttuuriaukion ja niiden
ympäristön arkkitehtuurikilpailu*

ESPOO